

Kongsberg kommune
Postboks 115
3602 KONGSBERG

Saksbehandler, innvalgstelefon
Andreas Røed, 32266614

Dette brevet er fra Statsforvalteren som
frem til 31.12.2020 het Fylkesmannen

Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven til mudring og utfylling i Numedalslågen i Kongsberg kommune

Statsforvalteren i Oslo og Viken har ferdigbehandlet søknaden fra Kongsberg kommune og fatter vedtak om tillatelse til mudring og utfylling i Numedalslågen i Kongsberg kommune.

Tillatelse med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Kongsberg kommune skal betale kr. 33 800,- for behandling av søknaden.

Vedtaket om tillatelse og gebyrfastsettelse kan påklages av berørte parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker.

Statsforvalteren i Oslo og Viken viser til søknad om tillatelse etter forurensningsloven¹ fra Kongsberg kommune datert 25. september 2020, der det søkes om tillatelse til mudring og utfylling i Numedalslågen i Kongsberg kommune.

Søknad

Kongsberg kommune søker om tillatelse til mudring og utfylling i Numedalslågen i forbindelse med forlengelse av eksisterende overløpsledning fra Sellikdalen renseanlegg. Den eksisterende ledningen er i bruk når tilrenningen overstiger kapasiteten til renseanlegget. Dette skjer spesielt ved store nedbørsmengder. I slike tilfeller vil noe av avløpsvannet gå urensset til elva. Overløpsledningen ender i dag ved elvekanten. Dette er ugunstig med tanke på både miljømessige og estetiske forhold.

Det søkes om tillatelse til å forlenge overløpsledningen med ca. 35-40 meter slik at utslippspunktet blir liggende ut i hovedstrømmen/djupålen. Ledningen må graves ned i stein-/sandgrunnen utover mot djupålen, og det må graves ca. 1,5 meter ned i elvebunnen for å legge ned ledningen. Grøftebredden vil også være på ca. 1,5 meter. Dette medfører at ca. 100 m³ masser må graves ut. Kongsberg kommune planlegger å gjenbruke det meste av oppgravde masser for å fylle over overløpsledningen igjen. Det er estimert at ca. 35 m³ av massene må kjøres bort grunnet størrelsen

¹ L13.03.1981 nr. 6 Lov om vern mot forurensning og om avfall (forurensningsloven).

på røret. Sedimentet i tiltaksområdet består av ca. 70 % elvegrus og 30 % sand. Det er ikke gjennomført sedimentundersøkelser i tiltaksområdet, men det kan forventes at elvebunnen er forurenset, da overløpsledningen som er tenkt forlenget har utløp ved elvekanten i tiltaksområdet. Det er derfor ikke usannsynlig at sedimentene ved utløpet kan ha blitt påvirket av utslipp fra renseanlegget.

For å få gravd ut masser fra elvebunnen, må det bygges en midlertidig anleggsvei ut i Numedalslågen for tilkomst for gravemaskin. Kongsberg kommune søker derfor også om tillatelse til utfylling av ca. 150 m³ masser for etablering av midlertidig anleggsvei. Det er ønskelig å benytte seg av sprengsteinsmasser fra E134-utbyggingen for etablering av den midlertidige anleggsveien. Etter gjennomføring av tiltaket skal anleggsveien fjernes. Det er antatt at arbeidene vil pågå i ca. 2 uker.

Høring

Søknaden fra Kongsberg kommune har vært på høring i tidsrommet 9. desember 2020 til 20. januar 2021, og ble kunngjort på Statsforvalterens nettside, jf. forurensningsforskriften § 36-8. Søknaden ble også forhåndsvarslet sakens parter (jf. § 36-6), og andre enn sakens parter som vedtaket kan angå (jf. § 36-7).

Det kom 4 uttalelser fra høringen. Høringsinnspillene var fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), Kongsberg Jeger- og Fiskerforening (KJFF), Viken Fylkeskommune og Numedal-Laugens Brugseierforening (NLB). Nedenfor gjengis en oppsummering av høringsuttalelsene.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) gjør oppmerksom på at det ikke vil kreves ytterligere behandling etter vannressursloven, så fremt planene for arbeidene ikke endres vesentlig. Tiltakshaver vil være ansvarlig for anlegg, drift og vedlikehold av sikringstiltakene, også for eventuelle skader som måtte oppstå nedstrøms i vassdraget som følge av tiltaket.

NVE viser ellers til vannressurslovens § 5 om forvalteransvar og aktsomhetsplikt:

«Enhver skal opptre aktsomt for å unngå skade eller ulempe i vassdraget for allmenne eller private interesser. Vassdragstiltak skal planlegges og gjennomføres slik at de er til minst mulig skade og ulempe for allmenne og private interesser. Denne plikten gjelder så langt den kan oppfylles uten uforholdsmessig utgift eller ulempe. Vassdragsmyndigheten kan ved forskrift fastsette nærmere regler om planlegging, gjennomføring og drift av bestemte typer vassdragstiltak. Vassdragstiltak skal fylle alle krav som med rimelighet kan stilles til sikring mot fare for mennesker, miljø eller eiendom.»

Kongsberg kommune tar kommentarene fra NVE til etterretning, og bekrefter at det vil bli tatt hensyn til ved gjennomføring av arbeidene.

Kongsberg Jeger- og Fiskerforening (KJFF) ser at Kongsberg kommune har et renseanlegg med for liten kapasitet og håper at Kongsberg kommune setter en utvidelse/modernisering av renseanlegget høyt på prioriteringslista.

KJFF har som et midlertidig tiltak ikke noe imot at overløpsledningen forlenges til djupålen i Lågen, men vil be om at elvebredden bevares og at det ikke utføres plastring med stein langs elvebredden. KJFF vil også be om at forlengelsen av overløpsledningen legges slik at den ikke kommer i konflikt med fiskekultiveringstiltak i forbindelse med Sellikbekken. Når det først skal lages en trase for gravemaskin ut i Lågen, kan denne benyttes til å gjøre biotopforbedring. Grov stein fra traseen som graves ut kan spres utover elvebunnen og tilført stor stein kan legges ut for å gi ørreten optimale forhold. En slik biotopforbedringen er tidligere diskutert med NVE, og KJFF forventer at NVE er positive.

Kongsberg kommune svarer at elvebredden vil bevares og at den skal tilbakeføres slik den er i dag. Masser som blir avgravd for å gi tilkomst til gravemaskin vil bli lagt tilbake. Overløpsledningen har i dag utløp ca. 12 meter nedstrøms utløpet av Sellikbekken og en forlengelse vil ikke komme i konflikt med fiskekultiveringstiltak i forbindelse med bekken. Kongsberg kommune er positive til å gjøre biotopforbedring i Numedalslågen ved å legge stor stein utover elvebunnen så fremt dette er akseptert av NVE.

Viken Fylkeskommune har fått søknad fra Kongsberg kommune etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag, som er knyttet til forlengelse av overløpsledning ved Sellikdalen renseanlegg. Søknaden er under behandling, og vil bli kvittert ut i eget brev. Statsforvalteren er koblet på denne søknaden, og vil motta kopi av svarbrev.

Høringsdokumentet er også vurdert opp mot arkeologiske kulturminner. Det er ingen registrerte og kjente automatisk fredete kulturminner i tiltaksområdet. I nærområdet i forbindelse med E134 i Sellikdalen, ble det dokumentert kulturminner knyttet til det bynære løkkelandskapet; gruvearbeidernes løkker. To av kulturminnene herfra har også fått en eldre datering enn til gruvetiden fra 1623. Dette er to trekullprøver fra dyrkingslag som viser til bosetning i middelalderen. Mange av kulturminnene er fjernet i forbindelse med veianlegget.

Ute ved kanten mot Lågen er det observert færre kulturminner, og Fylkeskommunen anser potensialet for lavt når det gjelder landbaserte kulturminner i dagens elveløp. Fylkeskommunen vil ikke stille krav om at det gjennomføres en arkeologisk registrering, før de uttaler seg til forlengelse av overløpsledningen. Imidlertid bes det om at utbygger/tiltakshaver informeres om meldeplikten dersom slike funn likevel skulle forekomme. En slik bestemmelse kan formuleres som følger: "Dersom det under anleggsarbeider treffes på automatisk fredete kulturminner, eksempelvis i form av fiskeanlegg, helleristninger, brent leire, keramikk, flint, groper med trekull og/eller brent stein, slagget etter jernfremstilling etc., skal arbeidet øyeblikkelig stanses og fylkeskommunen varsles, jf. lov om kulturminner av 9. juni 1978 nr. 50, (kulturminneloven) § 8."

Fylkeskommunen gjør oppmerksom på at det kan foreligge også andre spor fra maritim menneskelig aktivitet i tiltaksområdet. Dette kan være båtvrak, skipsfunn, last etc. Slike maritime kulturminner er vernet når de er eldre enn 100 år gamle, dvs. eldre enn 1921. Dersom slike funn skulle fremkomme, ber Fylkeskommunen om at arbeidet stanses og at Norsk Maritimt Museum kontaktes. Er det øvrige spørsmål knyttet til arkeologi bes det om at saksbehandler Inger Karlberg kontaktes.

Kongsberg kommune tar kommentarene fra Viken Fylkeskommune til etterretning, og bekrefter at det vil bli tatt hensyn til ved gjennomføring av arbeidene.

Numedal-Laugens Brugseierforening (NLB) mener at alle fysiske tiltak i Numedalslågen må ta hensyn til vannføringen. Vannføringen kan i deler av året øke raskt og mulig medføre fare for personell, maskiner og miljø. Selv om det er reguleringsmagasiner i øvre del av vassdraget så oppstår det årlig raske økninger i vannføringen lengre ned i elva. NLB anbefaler med den bakgrunn at tiltakshaver tar høyde for disse forholdene i gjennomføringen. En mulighet er å gjennomføre tiltaket i perioder der sannsynligheten for flomvannføringer er lav. Tiltaket bør også planlegges slik at det er raskt å flytte personell og maskiner opp fra elva ved raske endringer, samt å planlegge for at tiden som brukes i elva er kortest mulig.

Kongsberg kommune svarer at arbeidene er planlagt gjennomført en periode der det normalt er liten vannføring i vassdraget. Ved rask endring i vannføring vil det være kort vei ut av elva for maskiner og mannskap. Når det ikke arbeides på anlegget (kveld/helg), vil alt av maskiner, utstyr og materiell parkeres/lagres utenfor elva.

Lovgrunnlag og myndighet

Det aktuelle tiltaket krever tillatelse etter forurensningslovens bestemmelser, jf. forurensningsloven § 11, jf. § 16. Statsforvalteren har behandlet saken som rett forurensningsmyndighet for arbeider som kan medføre forurensning i sjø, jf. rundskriv T-3/12.

Forurensningsforskriften § 22-3 fastsetter et generelt forbud mot mudring, dumping og utfylling fra skip. Etter søknad kan det imidlertid gis tillatelse til slike aktiviteter i medhold av § 22-6. Mudring fra land og utfylling av masser i sjø og vassdrag faller ikke inn under forurensningsforskriften kapittel 22, men kan kreve en tillatelse etter forurensningsloven § 11 dersom tiltaket medfører fare for forurensning. Statsforvalteren er av den oppfatning at omsøkt tiltak medfører fare for forurensning, og derfor krever tillatelse etter forurensningsloven.

Statsforvalterens vurdering

Generelt

Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis og fastsetter vilkårene etter forurensningsloven § 16, legges det vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket, sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 femte ledd. Dette innebærer at det foretas en helhetlig vurdering der både forurensningshensyn, generelle miljøhensyn og alminnelige samfunnsmessige hensyn tas med i betraktningen. Ved fastsetting av vilkår har Statsforvalteren lagt vekt på hva som kan oppnås med de best tilgjengelige teknikker.

Statsforvalteren vurderer også saken på bakgrunn av søknaden, høringsuttalelsene og generelle krav til utslipp. Selv om forurensningen holdes innenfor fastsatte vilkår, plikter tiltakshaver å redusere sine utslipp og påvirkning på miljøet så langt det er rimelig uten urimelige kostnader. At forurensningen er tillatt utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

For å følge opp vannforskriftens §§ 4 og 12 om miljømål for overflatevann, som sier at «*tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand*», settes det stadig strengere krav til utslipp til sjø og vassdrag. I tillegg til kravene i forurensningsregelverket og vannforskriftens § 4, skal alle saker som berører naturmangfold ifølge naturmangfoldloven § 7 vurderes etter prinsippene i §§ 8-12 i samme lov. Det skal fremgå i beslutningen hvordan disse prinsippene er vurdert og vektlagt i saken.

Tillatelsen fritar ikke tiltakshaver fra plikten til å innhente nødvendige tillatelser etter andre lover, eller plikten til å overholde bestemmelser og påbud som gis med hjemmel i slike lover.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven § 8 stiller krav om at offentlige beslutninger som berører naturmangfold skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse, økologisk tilstand og effekten av eventuelle påvirkninger.

I Miljødirektoratets database Naturbase (2021) ligger det ingen naturtyper innenfor tiltaksområdet, men den rødlista arten elvemusling forekommer i vassdraget. Forekomsten av elvemusling i tilknytning tiltaksområdet er liten, og det meste av arten forekommer lenger nedstrøms. Elvemusling er en art av nasjonal forvaltningsinteresse.

Numedalslågen er også viktig for fisk som laks og ørret. Fisken bruker vassdraget som gyteplass, oppvekst- og leveområde, samt vandringsvei.

På bakgrunn av kunnskapsgrunnlaget og føre-var prinsippet i naturmangfoldloven § 9, vurderer Statsforvalteren at vi har tilstrekkelig kunnskap om de mulige effektene av tiltaket til å beslutte om tillatelse skal gis. Av hensyn til føre-var prinsippet har vi stilt vilkår til gjennomføring av arbeidene. Det stilles blant annet krav om at det skal gjennomføres turbiditetsmålinger ved fysiske tiltak i vassdraget. Dersom turbiditetsmålinger skulle overskride fastsatte grenseverdier, skal tiltakshaver stanse arbeidene til turbiditeten er på et tilfredsstillende nivå.

Statsforvalteren har også stilt krav om at det ikke skal gjennomføres arbeider i vassdraget i perioden mellom 15. mai og 1. november, av hensyn til fisk, rekreasjon og friluftsliv.

Vi mener det er viktig å fokusere på at alle tiltak i vann og vassdrag er med på å øke den samlede belastningen på en resipient og på det biologiske mangfoldet. Ved fastsetting av vilkår har derfor Statsforvalteren lagt vekt på prinsippet om samlet belastning, jf. naturmangfoldloven § 10.

Vi minner også på at det er tiltakshaver som skal dekke kostnadene ved å unngå og begrense skade på naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven § 11. Tiltakshaver plikter også å benytte miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder slik at en unngår eller begrenser skadevirkninger på naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven § 12.

Vanntype og økologisk tilstand

I vannforvaltningsdatabasen Vann-Nett ligger tiltaksområdet i vannforekomsten *Numedalslågen fra Pikerfoss til Skollenborg* (015-1362-R). Dette er en sterkt modifisert vannforekomst (SMVF).

Vannforekomsten er karakterisert som en stor, kalkfattig og klar elv med «moderat» økologisk potensial. Den kjemiske tilstanden i vassdraget er «dårlig» på grunn av påvisning av PAH-forbindelser i vannprøver fra 2016 og 2017.

Numedalslågen er påvirket av vannkraft (dammer/barrierer og hydrologiske endringer), samt diffus avrenning fra spredt bebyggelse og utslipp fra Sellikdalen renseanlegg.

Med forutsetning av utfyllingsarbeidene gjennomføres i tråd med vilkår i tillatelsen, vurderer Statsforvalteren at det kan gis tillatelse til det omsøkte tiltaket uten at dette medfører vesentlig risiko for forringelse av miljøtilstanden i Numedalslågen, jf. vannforforskriftens §§ 4 og 12.

Forurensningens omfang

Arbeidene vil medføre mudring/graving i elvebunn og utfylling av masser til vassdraget. En konsekvens av slike tiltak kan være at sediment virvles opp og at omkringliggende områder nedslammes. Dette kan øke turbiditeten i vannmassene, og Statsforvalteren har derfor stilt krav til at det ikke skal mudres eller fylles ut dersom turbiditetsmålere er ute av funksjon. Grenseverdien for turbiditet settes til 10 NTU over referansenivå. Dersom turbiditetsmålinger overskrider 10 NTU over referansenivå utover en periode på 20 minutter skal arbeidene stanses. Arbeidene kan ikke startes opp igjen før turbiditeten er på et stabilt nivå under grenseverdien. Det skal også gjennomføres turbiditetsmålinger ved fjerning (mudring) av midlertidig anleggsvei.

Oppgravde masser fra sjø og vassdrag er å anse som et næringsavfall, jf. forurensningsloven § 27 a andre ledd. Det følger av forurensningsloven § 32 at næringsavfall skal bringes til lovlig avfallsanlegg eller gjennomgå gjenvinning, slik at det enten opphører å være avfall eller på annen måte kommer til nytte ved å erstatte materialer som ellers ville blitt brukt. Kongsberg kommune informerer i søknad at det planlegges å gjenbruke det meste av oppgravde masser for å fylle over overløpsledningen igjen. Det er estimert at ca. 35 m³ av massene må kjøres bort på bakgrunn av størrelsen på røret.

Vi mener det er viktig at oppgravde masser håndteres på en forsvarlig måte for å sikre at eventuelt forurensede masser ikke spres. Statsforvalteren stiller derfor krav til at oppgravde masser skal tas opp og leveres til godkjent mottak med tillatelse etter forurensningsloven, eller gjenvinnes jf. forurensningsloven § 32. Masser som er dokumentert å tilfredsstille tilstandsklasse I-II, jf. Miljødirektoratet sin veileder for *Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota* (M-608/2016) kan nyttiggjøres i tiltak, men dette forutsetter at massene enten opphører å være avfall eller på annen måte kommer til nytte ved å erstatte materialer som ellers ville blitt brukt. En forutsetning for at disponering av masser er å anse som nyttiggjøring, er at massene brukes i et tiltak som er planlagt uavhengig av tilgangen på massene, at mengden masser som brukes står i forhold til behovet, og at overskuddsmassene har egenskaper som gjør dem egnet til formålet. Tiltakshaver plikter å dokumentere hvor alle avfallsfraksjoner og overskuddsmasser er levert, og at eventuelt farlig avfall blir deklart gjennom avfallsdeklarasjon. Oppgravde masser må oppbevares i tette oppsamlingsarrangement til massene er blitt karakterisert.

Kongsberg kommune opplyser at det er ønskelig å benytte seg av sprengsteinsmasser fra E134-utbyggingen for etablering av den midlertidige anleggsveien. Statsforvalteren gjør oppmerksom på at masser som skal benyttes til utfylling skal ikke overskride konsentrasjonsgrensene tilsvarende tilstandsklasse I-II i henhold til M-608/2016. Det tillates heller ikke bruk av reaktive bergarter eller bygnings- og rivningsavfall som utfyllingsmasser. Dersom det påtreffes avfall i utfyllingsmassene, skal dette sorteres fra og leveres til godkjent avfallsmottak.

Plastforurensning er et miljøproblem myndighetene har hatt økt fokus på de siste årene, både lokalt og globalt. Utfyllingsmasser med plastavfall kan spre seg med vannstrømmer og forurense sjøen, sjøbunnen og strandsonen langt unna tiltaksområdet. Plaster vil med tiden kunne omdannes til mikro- og nanoplast. Dette kan forveksles med mat av marine organismer, og fragmenterte plastpartikler kan trenge inn i organismenes celler og påvirke dem negativt. For mennesker oppleves plast i sjøen og i strandsonen som skjemmende, og det kan føre til betydelige bruksulemper. Mikroplast og nanoplast vil også kunne være et problem for mennesker gjennom opptak fra mat og vann. Statsforvalteren mener det derfor er viktig at utfyllingsmassene skal inneholde minst mulig plast. Tiltakshaver må stille krav til masseleverandører om et definert lavt vektinnhold av plast i massene, og etablere så god mottakskontroll som mulig for plast i masser på utfyllingsstedet. Brukes plast som kan flyte, må tiltakshaver etablere systemer for å hindre spredning ut av tiltaksområdet.

Forhold til plan og samfunnsmessige hensyn

I e-post fra Kongsberg kommune datert 3. desember 2020 skriver kommunen: «*Inntegnet tiltak berører delvis reguleringsplan 457R og ellers kommuneplanens arealdel. Reguleringsplanen § 8.1 a) åpner for tiltak innenfor formål VFV, som ikke er til hinder for områdets bruk som friluftsområde. Kommunen kan ikke se at foreslått tiltak er til hinder. Videre har kommuneplanens arealdel 2013-2025 byggegrenser mot vann og vassdrag, men ikke bestemmelser om tiltak i selve vassdraget. Det er åpnet for unntak fra byggegrensene for etablering og drift av infrastruktur anlegg for strøm/tele/vannforsyning og avløp*».

På bakgrunn av dette mener Kongsberg kommune at tiltaket er i tråd med planbestemmelser for området.

Ved å forlenge overløpsledningen fram til hovedstrømmen unngås lokal forurensning ved utslippspunktet og det vil skje en raskere fortynning av avløpsvannet. Dette vil både være gunstig med tanke på miljømessige og estetiske forhold.

Konklusjon

Vi har vurdert søknaden og lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Statsforvalteren gir på bakgrunn av dette tillatelse til Kongsberg kommune til mudring og utfylling av masser i Numedalslågen i Kongsberg kommune. Det forutsettes at tiltaket gjennomføres i samsvar med vilkårene i tillatelsen og forurensningsregelverket for øvrig.

Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren i Oslo og Viken gir Kongsberg kommune tillatelse til mudring og utfylling av masser i Numedalslågen i Kongsberg kommune. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11. Det er satt vilkår til tillatelsen med hjemmel i § 16.

Statsforvalteren har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis, og ved fastsetting av vilkårene, lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Tillatelsen med vilkår følger vedlagt dette brevet.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Vedtak om gebyr

Statsforvalteren viser til varsel om gebyr datert 21. januar 2021. Det ble varslet sats 6 som i 2021 utgjør kr. 33 800,- for behandling av søknaden.

På bakgrunn av medgått ressursbruk vedtar Statsforvalteren at forurensningsforskriftens § 39-4 sats 6 kommer til anvendelse i denne saken. Kongsberg kommune skal derfor betale kr. 33 800,- for Statsforvalterens arbeid med tillatelsen. Hjemmel for vedtaket er forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4.

Ressursbruk knyttet til saksbehandlingen er lagt til grunn ved fastsettelse av gebyrsats. Herunder hører gjennomgang av søknaden, møter og korrespondanse med søker, høring av saken samt endelig ferdigstillelse av tillatelsen. Innsats fra andre fagpersoner hos Statsforvalteren inngår også.

Miljødirektoratet vil ettersende faktura.

Klageadgang

Vedtaket, herunder plasseringen i gebyrklasse, kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram,

eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages. Ved klage på valg av gebyrsats skal tilsendt faktura betales til fristen. Miljødirektoratet vil refundere eventuelt overskytende beløp dersom klagen imøtekommes.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Andreas Røed
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Eirik Brunvoll
Viken Fylkeskommune

Tillatelse etter forurensningsloven til mudring og utfylling i Numedalslågen i Kongsberg kommune

Tillatelsen er gitt i medhold av lov av 13. mars 1981 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 11 jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen.

Hvis tiltakshaver ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må tiltakshaver i god tid søke om endring av tillatelsen. Tiltakshaver bør først kontakte forurensningsmyndigheten for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal bedriften sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at forurensningsmyndigheten kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Tillatelsen gjelder fra dags dato og frem til tiltaket er gjennomført (med forbud i perioden 15. mai - 1. november).

Bedriftsdata:

Tiltakshaver: Kongsberg kommune
Tiltakshavers adresse: Postboks 115, 3602 Kongsberg
Org. nummer: 974639599
Tiltaksområde: Numedalslågen
NACE-kode og bransje: 84.130 - Offentlig administrasjon tilknyttet næringsvirksomhet og arbeidsmarked

Forurensningsmyndighetens referanser

Tillatelsesnummer: 2021.0076.T		Anleggsnummer: 3006.0126.01	
Tillatelse første gang gitt: 01.02.2021	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:	Tillatelse sist endret:	
Hilde Sundt Skålevåg seksjonssjef		Andreas Røed rådgiver	

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	saksbeh. og saksnr.	Beskrivelse av endring

Innholdsfortegnelse

1	Tillatelsens ramme	3
2	Generelle vilkår	3
2.1	Gjennomføring av tiltak	3
2.2	Sikring av tiltaksområdet.....	3
2.3	Varsling av tiltaksgjennomføring	3
2.4	Ansvar for overholdelse av vilkår i tillatelsen	3
2.5	Utslippsbegrensninger	3
2.6	Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig	4
2.7	Endring av vilkår.....	4
2.8	Plikt til forebyggende vedlikehold.....	4
2.9	Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare	4
2.10	Internkontroll	4
2.11	Hensyn til friluftsliv og naturmiljø	5
2.12	Tilsyn	5
3	Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning.....	5
3.1	Miljørisikoanalyse	5
3.2	Forebyggende tiltak	5
3.3	Etablering av beredskap	5
3.4	Varsling av akutt forurensning.....	6
4	Mudring av masser	6
4.1	Håndtering av mudrede masser	6
5	Utfylling av masser	7
5.1	Gjennomføring av utfyllingen	7
5.2	Krav til utfyllingsmasser	7
6	Kontroll og overvåking	8
6.1	Kontroll- og overvåkingsprogram	8
6.2	Overvåking.....	8
6.3	Kvalitetssikring av målingene	8
7	Støy	8
8	Rapportering.....	8

1 Tillatelsens ramme

Tillatelsen gis i forbindelse med forlengelse av eksisterende overløpsledning fra Sellikdalen renseanlegg til Numedalslågen. Tillatelsen omfatter både mudring av elvebunn og utfylling av masser til vassdraget.

Tillatelsen omfatter mudring av inntil 100 m³ elvebunn ved Sellikdalen renseanlegg i Numedalslågen, samt utfylling av inntil 150 m³ masser i forbindelse med etablering av midlertidig anleggsvei i elva. Utfyllingsmassene skal fjernes når tiltaket er ferdig.

Av hensyn til fisk, friluftsliv og rekreasjon tillates det ikke å gjennomføre mudre- og utfyllingsarbeider i vassdraget i perioden mellom 15. mai og 1. november.

Kongsberg kommune (heretter kalt tiltakshaver) er ansvarlig for at vilkår i tillatelsen overholdes.

2 Generelle vilkår

2.1 Gjennomføring av tiltak

Det forutsettes at tiltaket gjennomføres som angitt i søknaden, dersom ikke annet fremgår av tillatelsen, andre vedtak eller på annen måte er avklart med Statsforvalteren. Vesentlige endringer i forutsetningene i forhold til det som er oppgitt i søknaden tas opp med Statsforvalteren i god tid før endringene vil bli gjort gjeldende.

2.2 Sikring av tiltaksområdet

De deler av tiltaksområdet hvor det aktivt utføres arbeid på land, skal holdes avsperrert og ikke være tilgjengelig for allmennheten.

2.3 Varsling av tiltaksgjennomføring

Tiltakshaver skal varsle Statsforvalteren senest 1 uke før tiltaket settes i gang og når tiltaket er avsluttet.

2.4 Ansvar for overholdelse av vilkår i tillatelsen

Tiltakshaver er ansvarlig for at vilkårene i tillatelsen blir overholdt, og plikter å orientere vedkommende som skal gjennomføre tiltakene om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidet.

2.5 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 til 8. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter

oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår gjennom uttrykkelig regulering i vilkårenes pkt. 3 til 8.

2.6 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra arbeidene, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter virksomheten å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt. 3 flg. uttrykkelig er satt grenser for.

2.7 Endring av vilkår

Statsforvalteren kan oppheve eller endre vilkårene i tillatelsen, sette nye vilkår, og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake, dersom vilkår gitt etter forurensningsloven § 18 er til stede. Statsforvalteren har på samme grunnlag rett til, på ethvert tidspunkt, å stoppe arbeidene.

2.8 Plikt til forebyggende vedlikehold

Tiltakshaver skal sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal kunne dokumenteres.

2.9 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare

Dersom det oppstår fare for økt forurensning, plikter tiltakshaver så langt det er mulig uten urimelige kostnader å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Tiltakshaver skal så snart som mulig informere forurensningsmyndigheten om forhold som kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare. Akutt forurensning skal varsles iht. pkt. 3.4.

2.10 Internkontroll

Tiltakshaver plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette¹. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at utøvende entreprenør overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Tiltakshaver plikter å holde internkontrollen oppdatert.

¹ Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996 nr. 1127

Tiltakshaver plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til *akutt* forurensning følger av vilkår 3.1.

2.11 Hensyn til friluftsliv og naturmiljø

Ved gjennomføring av tiltaket må tiltakshaver tilpasse arbeidet og ta hensyn til friluftsliv og naturmiljø i området.

2.12 Tilsyn

Virksomheten plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

3 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

3.1 Miljørisikoanalyse

Tiltakshaver skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet, og vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved tiltaket som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på tiltakshavers område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Tiltakshaver skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

3.2 Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal tiltakshaver iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Tiltakshaver skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

3.3 Etablering av beredskap

Tiltakshaver skal på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som tiltaket til enhver tid representerer. Beredskapen mot akutt forurensning skal øves minimum en gang per år.

3.4 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift². Tiltakshaver skal også så snart som mulig underrette Statsforvalteren i slike tilfeller. Kystverket er rette myndighet for akutt forurensning, og skal kontaktes på følgende telefonnummer: 33 03 48 00, eller e-post: vakt@kystverket.no.

4 Mudring av masser

Opptak av masser skal gjøres på en måte som minimerer spredning av forurensning, og skal gjennomføres så skånsomt som mulig med de beste tilgjengelige teknikker (BAT). Det skal velges en mudringsteknologi som gir lite spredning av sedimenter, og som er optimal med hensyn til vanninnhold for videre håndtering av massene. Teknologien skal vurderes ut fra sedimentenes beskaffenhet og videre håndtering, og skal også vurderes underveis i arbeidet. Kriterier for bytte av teknologi skal beskrives i internkontrollen.

Turbiditet skal måles ved mudring av elvebunn, samt ved fjerning av midlertidig anleggsvei.

Mudring av masser skal ikke foregå i perioden mellom 15. mai og 1. november.

Dersom det påtreffes avfall skal dette sorteres fra og leveres godkjent avfallsmottak.

Mengder og tidspunkt for opptak av masser, samt mudringsdybde og mudringssted skal loggføres og rapporteres, jf. vilkår 8. Oversikten skal være tilgjengelig for forurensningsmyndigheten.

Dersom det oppstår avvik under arbeidene må dette journalføres og rapporteres i henhold til vilkår 8. Det må fremgå tydelig hvilke avbøtende tiltak som har blitt iverksatt.

4.1 Håndtering av mudrede masser

Eventuell avvanning av mudrede masser må foregå slik at partikler ikke spres. Mudrede masser må oppbevares i tette oppsamlingsarrangement til massene er blitt karakterisert. Transport og håndtering av masser skal gjøres slik at det blir minimal spredning av forurensning. Eventuelt søl skal loggføres og rapporteres i henhold til vilkår 8.

Mudrede sedimenter er å anse som et næringsavfall, og må leveres til godkjent mottak deponi/ behandlingsanlegg som har tillatelse etter forurensningsloven til å ta imot de aktuelle massene, eller nyttiggjøres, jf. forurensningsloven § 32.

² Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

5 Utfylling av masser

5.1 Gjennomføring av utfyllingen

Utfylling av masser skal gjøres på en måte som minimerer spredning av forurensning, og skal gjennomføres så skånsomt som mulig med de beste tilgjengelige teknikker (BAT). Teknologien skal vurderes ut fra sedimentenes beskaffenhet og videre håndtering, og skal også vurderes underveis i arbeidet. Kriterier for bytte av teknologi skal beskrives i internkontrollen.

Turbiditet skal måles ved utfylling av masser til vassdraget, samt ved fjerning av midlertidig anleggsvei. Ved fjerning av midlertidig anleggsvei skal arbeider gjøres i tråd med vilkår 4.

Utfylling av masser skal ikke foregå i perioden mellom 15. mai og 1. november.

Mengder og tidspunkt for utfylling av masser, samt utfyllingssted skal loggføres og rapporteres, jf. vilkår 8. Oversikten skal være tilgjengelig for forurensningsmyndigheten.

Tiltakshaver skal gjennomføre nødvendige tiltak for å hindre at tiltaket medfører spredning og etablering av uønskede fremmede arter³.

5.2 Krav til utfyllingsmasser

Masser som skal benyttes til utfylling skal ikke overskride konsentrasjonsgrensene tilsvarende tilstandsklasse II i henhold til Miljødirektoratet sin veileder for grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota (M-608/2016). Det tillates ikke bruk av reaktive bergarter eller bygnings- og rivningsavfall som utfyllingsmasser. Dersom det påtreffes avfall skal dette sorteres fra og leveres godkjent avfallsmottak.

Utfyllingsmassene skal inneholde minst mulig plast. Tiltakshaver må stille krav til masseleverandører om et definert lavt vektinnhold av plast i massene, og etablere så god mottakskontroll som mulig for plast i masser på utfyllingsstedet. Brukes plast som kan flyte, må tiltakshaver etablere systemer for å hindre spredning ut av tiltaksområdet. Tiltakshaver må regelmessig overvåke plastforurensning og fjerne det som eventuelt har drevet i land.

6 Kontroll og overvåking

6.1 Kontroll- og overvåkingsprogram

Det skal gjennomføres kontroll og overvåking av arbeidene i henhold til et kontroll- og overvåkingsprogram. Kontroll- og overvåkingsprogrammet skal inngå internkontrollen.

³ Jf. Artsdatabanken (2018). Fremmedartslista 2018. Listen finnes på www.artsdatabanken.no.

6.2 Overvåking

Tiltakshaver skal ha en tilstrekkelig turbiditetsovervåking til å avdekke eventuell spredning av forurensning i forbindelse med gjennomføring av tiltaket.

Under anleggsperioden skal det kontinuerlig tas prøver/målinger av:

- Turbiditet i minst en referansestasjon som ikke er påvirket av arbeidene.
- Turbiditet i minst en målestasjon som er påvirket av anleggsarbeidene og som maksimum ligger 50 meter fra tiltaksområdet.

Måleprogram for turbiditet skal inngå i kontroll- og overvåkingsprogrammet.

Hvis turbiditeten overstiger 10 NTU over referansenivået i 20 minutter må tiltaket stanses til turbiditeten har gått ned under grenseverdien og problemene som førte til spredningen er løst. Ved teknisk stopp i turbiditetsmåler må arbeidet stanses.

Det tillates ikke arbeider i vassdraget dersom turbiditetsmålere er ute av funksjon.

6.3 Kvalitetssikring av målingene

All prøvetaking, behandling og analyse skal utføres etter Norsk Standard (NS). Dersom NS ikke finnes, kan annen, utenlandsk/internasjonal standard benyttes. Laboratorier/tjenester med relevant akkreditering skal benyttes der dette er mulig.

7 Støy

Tiltakshavers bidrag til utendørs støy skal være i tråd med *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging* (T-1442/2012) kapittel 4 *Retningslinjer for begrenning av støy fra bygg- og anleggsvirksomhet*.

8 Rapportering

Det skal føres logg over resultater fra tiltaket og eventuelle uønskede hendelser og korrigerende tiltak.

Sluttrapport

En rapport fra arbeidet skal sendes Statsforvalteren senest 6 uker etter at tiltaket er avsluttet.

Rapporten skal inneholde:

- Beskrivelse av tiltaket og utført arbeid.
- Beskrivelse av uønskede hendelser som har oppstått under arbeidene, og hvilke avbøtende tiltak som har blitt iverksatt.
- Angivelse av mudret område/fylling (angitt på kart med koordinater), tidspunkt for mudring og utfylling, samt mengde masse mudret og fylt ut.
- Beskrivelse av erfaring med utstyr, teknologi osv.
- Resultater fra turbiditetsmålinger og evt. vannanalyser.
- Dokumentasjon på at masser som har blitt fylt ut er rene i henhold til vilkår 5.2.

- Dokumentasjon på disponering av mudrede masser, evt. dokumentasjon på at mudrede masser er levert til godkjent mottak. Dette inkluderer dokumentasjon på fjerning av utfylte masser (mengde).

Vedlegg 1

Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2`,6,6`-tetrabromo-4,4`isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

Dekloran pluss (syn og anti isomere former)	DP (syn-DP, anti DP)
1,2-Dikloretan	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Triklorreten	TRI
Trikloran (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Nitromuskforbindelser

Muskxylen	
-----------	--

Alkylfenoler og alkylfenoletoksyler

Nonylfenol og nonylfenoletoksilater	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksilater	OF, OP, OFE, OPE
4-heptylfenoler (forgrenet og rettkjedet)	4-HPbl
4-tert-pentylfenol	4-t-PP
4-tert-butylfenol	4-t-BP
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonsyre (PFOS), inkl. salter av PFOS og relaterte forbindelser	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS), inkl salter av PFHxS og relaterte forbindelser	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Perfluorobutansulfonsyre (PFBS), inkl. salter av PFBS og relaterte forbindelser	PFBS, PFBS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre	PFOA
Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner

PAH

Ftalater

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Benzylbutylftalat	BBP
Dibutylftalat	DBP
Diisobutylftalat	DIBP

Bisfenol A

BPA

Siloksaner

Dodekametylsykloheksasiloksan	D6
Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4

Benzotriazolbaserte UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylphenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol	UV-350
